ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

โปรแกรมการเลี้ยงดูทารกล้ำหรับมารดาหลังคลอด ก่อนจำหน่ายจากโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน

นางสาวพรพรรณ คีลาวงค์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โสภณ อรุณรัตน์ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ กรองกาญจน์ อรุณรัตน์ กรรมการ อาจารย์จำลอง ทะคำสอน กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโปรแกรมการเลี้ยงดูทารกของมารดาหลังคลอด ก่อนจำหน่ายออกจากโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ผลของโปรแกรมที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงดู ทารกของมารดาหลังคลอด และเพื่อศึกษาการรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดาเกี่ยวกับ การเลี้ยงดูทารก กลุ่มตัวอย่างเป็น มารดาหลังคลอดบุตรคนแรกและคลอดทางช่องคลอด ที่นอนพัก รักษาตัว ที่หอผู้ป่วยสูติกรรม 2 และ 3 โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ในเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม พ.ศ.2544 โดยการเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ โปรแกรมการเลี้ยงดูทารกสำหรับมารดาหลังคลอดซึ่งผู้วิจัย สร้างขึ้นเองตามหลักการออกแบบระบบการเรียนการสอนของดิคและแครีย์ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบทดสอบ แบบสอบถาม และแบบสังเกต และติดตามผลหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 อาทิตย์ ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows โดยหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลเชิงคุณภาพนำเสนอโดยการบรรยาย

ผลการศึกษาพบว่า

1. โปรแกรมการเลี้ยงดูทารกสำหรับมารดาหลังคลอด ประกอบด้วย 5 หน่วยการสอน ได้แก่ หน่วยที่ 1 การให้นมมารดาแก่ทารก หน่วยที่ 2 การให้อาหารเสริม หน่วยที่ 3 การดูแลรักษา ความสะอาดร่างกาย หน่วยที่ 4 การรับวัคซีน และหน่วยที่ 5 การสังเกตอาการผิดปกติ สามารถ นำไปใช้ในการปฏิบัติได้จริง โดยกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมโปรแกรมว่า เนื้อหา มีประโยชน์ ตรงตามความต้องการ และมีความชัดเจน มีการเปิดโอกาสให้ชักถามปัญหาข้อข้องใจ และให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง รวมทั้งการสาธิตทำให้เข้าใจลำดับขั้นได้ชัดเจน ภาพในวิดีทัศน์

ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ซัดเจนและเข้าใจง่าย และยังมีความคิดเห็นว่าสามารถนำความรู้ที่ได้รับจาก การเข้าร่วมโปรแกรมไปปฏิบัติจริง

- 2. ผลของโปรแกรมการเลี้ยงดูทารก พบว่า
  - 2.1 กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความรู้โดยรวมหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมอยู่ในระดับสูง
- 2.2 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติการเลี้ยงดูหารกได้ถูกต้อง ทั้งเรื่องการให้ นมมารดาแก่ทารก และการดูแลรักษาความสะอาดร่างกายของทารก
- 3. การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลี้ยงดูทารกของมารดาหลังคลอดอยู่ในระดับ ค่อนข้างสูง

Thesis Title

Infant Rearing Program for Postpartum Mothers Before

Discharge from Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital

Author

Miss Pornpun Keelawong

M.Ed.

Health Promotion

Examining Committee

Asst. Prof. Sopon Arunrutana

Chairman

Assoc. Prof. Krongkarn Arunrutana

Member

Lect. Chumlong Tacomson

Member

Abstract

The purposes of this research were to study infants rearing program for postpartum mothers before discharging from Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital, effectiveness of this program and self efficacy of postpartum mothers to rearing infants. The subject consisted 30 postpartum primipara mothers and vaginal delivery, attending obstetrict ward at Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital, during July to August 2001, selected by purposive sampling. The instrument used in this study was infant rearing program, designed by the researcher and based on Dick and Carey instructional system Design. The data were collected through tests, questionnaires, interviews observations and follow - up effectiveness 2 weeks after the program. Statistical technique the researcher had used in analyzing quantitative data by using SPSS for windows were percentage, arithmetic mean and standard deviation and qualitative data presented by explanations.

The findings were as follows:

1. The infant rearing program for postpartum mothers before discharging from Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital, had 5 units: unit 1 Breast feeding, unit 2 Giving solid foods, unit 3 keeping cleanness of infants, unit 4 Vaccinations, unit 5 Observing physical symptoms. It was found that this program could be practiced. The opinions of samples towards the program were: contents were beneficial, satisfy their needs and

clear. The program gave a lot of chances to ask questions and to participate in real practices. Demonstrations were helpful to understand steps clearly. Video tapes were good media to make them understand clearly and easily. Moreover most of samples agreed that knowledges were so practical that they could aply to real life.

- 2. Effects of the program were found that:
- 2.1 Knowledge about rearing infant of the samples after the program was high level.
- 2.2 Most of the samples could precisely rear their infants including breast feeding and keeping cleanness of infants.
- 3. Self efficacy of postpartum mothers after the program concerning to rearing infant was somewhat high level.